

Veel jongvolwassenen worstelen met eisen ouderschap

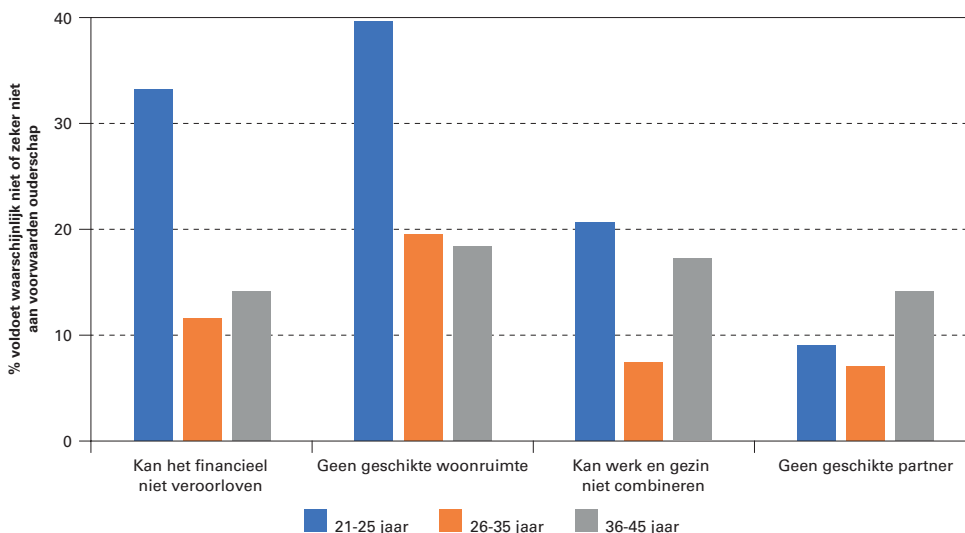
Nederlanders beginnen op steeds latere leeftijd aan kinderen. Gevraagd of zij aan de voorwaarden voldoen die aan het ouderschap worden gesteld, geven veel jongvolwassenen met een kinderwens aan dat het hen ontbreekt aan voldoende geld en een geschikte woning.

Er worden steeds minder kinderen geboren in Nederland. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt doordat mannen en vrouwen minder vaak een eerste kind krijgen dan tien jaar geleden. Dit roept de vraag op in hoeverre het mensen die (nog) geen kinderen hebben lukt om aan de voorwaarden te voldoen die worden gesteld aan het ouderschap. Voor dit artikel gebruik ik nieuwe gegevens uit de Generations and Gender Survey (2022-2023) over Nederlandse ingezetenen van 21 tot 45 jaar die geen kinderen hebben, maar wel kinderen willen. Aan hen werd voorgelegd of ze voor het krijgen van kinderen binnen drie jaar verwachten: (1) het zich financieel te kunnen veroorloven; (2) geschikte woonruimte te hebben; (3) hun werk- en gezinsleven goed te kunnen combineren; en (4) een geschikte partner te hebben.

De antwoorden op deze vragen laten zien dat veel mensen niet voldoen aan voorwaarden met betrekking tot de woning en financiën (zie figuur). Dit speelt het sterkst onder 21- tot 25-jarigen: van deze groep zegt 33 procent zich het krijgen van een kind in de komende drie jaar waarschijnlijk of beslist niet financieel te kunnen veroorloven; 40 procent van de 21- tot 25-jarigen zegt bovendien niet te verwachten woonruimte te hebben die zij geschikt achten voor het krijgen van kinderen. Hoewel respondenten van boven de 25 jaar vaker verwachten

te kunnen voldoen aan de voorwaarden die gesteld worden aan de financiële situatie en de woning, heeft ook een aanzienlijk deel van de oudere respondenten zorgen. Bijna een op de vijf 26- tot 45-jarigen denkt bijvoorbeeld de komende drie jaar geen geschikte woonruimte te hebben voor het krijgen van kinderen. Deze resultaten bevestigen eerder onderzoek dat heeft laten zien dat de kwetsbare positie van jongvolwassenen op de arbeids- en woningmarkt het lastig maakt om aan de – wellicht steeds strengere – voorwaarden die worden gesteld aan het ouderschap te voldoen. Het gevolg is uitstel en mogelijk afstel van het krijgen van kinderen. Daarnaast geeft zo'n 14 procent van de respondenten aan het werk- en gezinsleven niet te kunnen combineren als ze een kind zouden krijgen. Dit komt vaker voor onder vrouwen dan onder mannen, wat mogelijk te maken heeft met de verdeling van zorgtaken. Onder de 26- tot 35-jarigen spelen zorgen over de combinatie van werk en gezin het minst in vergelijking met de andere leeftijdsgroepen. Mogelijk komt dit doordat 26- tot 35-jarige respondenten meer mogelijkheden zien om minder te gaan werken als ze een kind krijgen. Tot slot geeft slechts een klein deel – minder dan 10 procent – van de respondenten aan te verwachten dat ze in de komende drie jaar geen geschikte partner zullen hebben om een kind mee te krijgen. Het gebrek aan een ge-

Percentage respondenten (zonder kinderen maar met kinderwens) dat denkt in de komende drie jaar waarschijnlijk niet of zeker niet te voldoen aan verschillende voorwaarden voor het ouderschap, naar leeftijd, 2022-2023



Noot: 21- tot 45-jarige mannen en vrouwen die geen kinderen hebben maar wel kinderen willen. Gewogen naar leeftijd, geslacht, regio, opleidingsniveau en burgerlijke staat; N = 1.939.

Bron: Generations and Gender Survey ronde 2 (2022-2023), Nederland.

DEMOS verschijnt 10 x per jaar en wil de kennis en meningsvorming over bevolkingsvraagstukken bevorderen.

Een abonnement op DEMOS is gratis. U kunt uw aanvraag indienen via: demos@nidi.nl of via onze site: nidi.nl/nl/demos/

Bij gehele of gedeeltelijke overname van artikelen dient men een volledige bronvermelding te gebruiken. Graag ontvangt de redactie een bewijsexemplaar. De personen op de foto's komen niet in de tekst voor en hebben geen relatie met hetgeen in de tekst wordt beschreven.

Het NIDI is een instituut van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) en is geaffilieerd met de Rijksuniversiteit Groningen. Het NIDI houdt zich bezig met onderzoek naar bevolkingsvraagstukken.

colofon

DEMOS	is een uitgave van het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI).
Redactie	Harry van Dalen, hoofdredacteur Peter Ekamper, (web)redacteur Nico van Nimwegen, redacteur Lin Rouvroye, redacteur Juil Spaan, redacteur Maaïke van der Vleuten, redacteur Jasper Bosma, redacteur
Adres	NIDI/DEMOS Postbus 11650 2502 AR 's-Gravenhage (070) 356 52 00
Telefoon	demos@nidi.nl
E-mail	https://nidi.nl/demos
Internet	gratis
Abonnementen	Koninklijke Van der Most www.up-score.nl
Druk	
Opmaak	

schikte partner komt het vaakst voor onder 36- tot 45-jarigen zonder kinderen (14%). Wellicht vormt het niet hebben van een geschikte partner een verklaring voor het feit dat deze personen (nog) geen kinderen hebben.

Daniël van Wijk, NIDI-KNAW/
Rijksuniversiteit Groningen en UMCG,
e-mail: wijk@nidi.nl

LITERATUUR:

- Wijk, D. van (2023), Later een eerste kind door slechtere economische omstandigheden? *Demos*, 39 (6), pp. 1-3.